

В УКРАЇНІ ВІДБУВСЯ ЖАЛОБНИЙ МІТИНГ В ПАМ'ЯТЬ А. САХАРОВА

Київ. — Понеділок, 18-го грудня, в столиці України було оголошено жалобним днем у зв'язку зі смертю видатного науковця і правозахисника академіка Андрія Сахарова, похорон якого відбувся 18-го грудня в Москві на Востряковському цвинтарі і перетворився на всенародну демонстрацію осуду союзу режиму, який переслідував покійного і став причиною його передчасної смерті.

В багатьох церквах Союзу були відправлені Панахиди за спокій душі покійного і по всій країні відбулися багатотисячні мітинги.

Великий жалобний мітинг, присвячений пам'яті А. Сахарова, відбувся і в столиці України Києві на майдані біля республіканського стадіону в неділю, 17-го грудня. Мітинг тривав три години і на ньому були присутні близько 30,000 людей зі свічками, квітами і портретами академіка. Безліч блакитно-жовтих прапорів з чорними стрічками повішали над головами демонстрантів.

Мітинг відкрив голова НРУП Іван Драч. Серед кількох десятків виступаючих був голова міськвиконкому Згурський, голова Секретаріату НРУП Михайло Горинь, філософ Михайло Порочик, академік Кухар, голова Всеукраїнського Товариства Репресованих Євген Пронюк, фізик Гайченко, активістка НРУП Леся Скорик, актор київського російського театру Грушківський, співавтор українського «Меморіалу» Лесь Танюк, голова київської

філії УГС Олесь Шевченко, активісти НРУП Сергій Головатий та Богдан Тернопільський, а також курсант військового училища.

Віддаючи належне заслугам А. Сахарова, промовці піддали суровому осуду нелюдську систему, боротьбі з якою він присвятив своє життя. Лунали заклики до перейменування деяких вулиць та майданів міста для увічнення пам'яті Сахарова. Одна з виступаючих висловила за поволення пам'ятника чекістам на майдані Дзержинського і за перейменування його на майдан Сахарова.

Присутні на мітингу одностайно ухвалили вимогу скасування 6-ї статті конституції.

Наприкінці було прийнято резолюцію з 12-ти пунктів, серед котрих:

- оголосити 18-го грудня днем жалоби;
- провести 24-го грудня о 1-й год. траурний похід Хрещатиком;
- опублікувати опрацьований Сахаровим альтернативний проєкт конституції СРСР;
- звільнити і реабілітувати всіх політ'язнів, включно з Кузнецовим та іншими.

Після мітингу кілька тисяч чоловік з прапорами та портретом правозахисника рушили на Львівський майдан, де незалежна громадськість Києва планує встановити пам'ятник Василю Стусові. Там, запаливши свічки та поклавши квіти, люди вшанували пам'ять Сахарова та всіх жертв тоталітаризму.

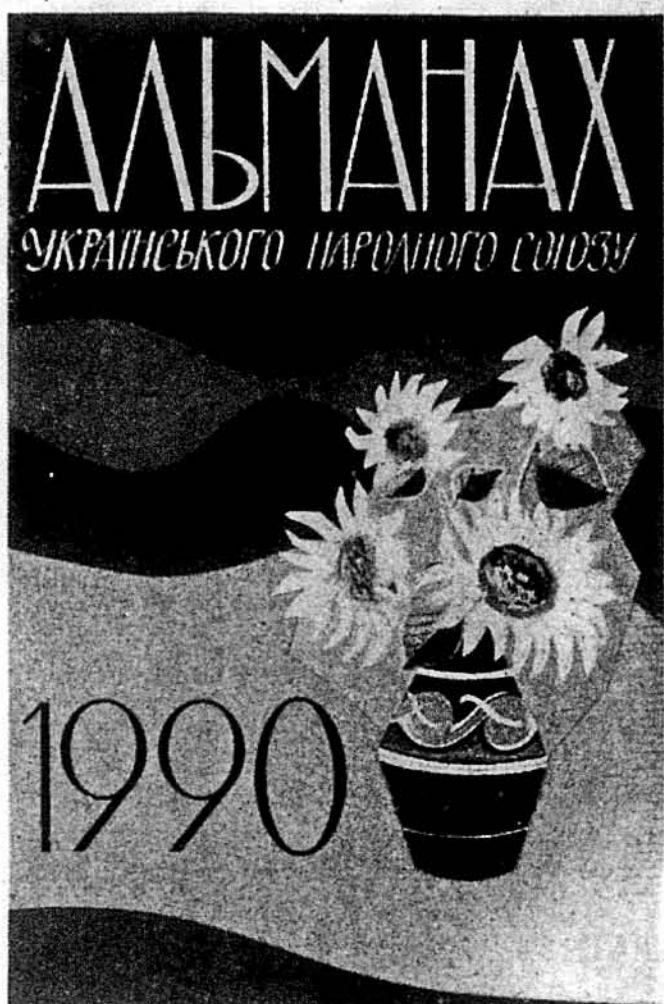
В Чикаго виступить Є. Сверстюк

Чикаго (М.М.). — Відомий український правозахисник і колишній політ'язень, письменник і мислитель Євген Сверстюк з Києва виступить тут в п'ятницю, 29-го грудня. Його виступ в Чикаго влаштує місцеве Товариство Сприяння Народному Рухові України за Побудову у співпраці з Українським Конгресовим Комі-

тетом Америки та Українською Американською Координаційною Радою в Чикаго.

Виступ Є. Сверстюка відбудеться о 7-й год. вечора в аудиторії собору св. Володимира і Ольги. Вступ 10 дол. від особи, що буде призначено на цілі НРУП і УГС.

Вийшов Альманах УНСоюзу на 1990 рік

Обкладинка Альманаху УНСоюзу на 1990 рік роботи мистця Богдана Титла.

Джерзі Сіті, Н.Дж. — У видавничстві «Свобода» вийшов з друку і розсилається передплатникам щоденник Альманах Українського Народного Союзу на 1990 рік.

Серед авторів Альманаху (а їх понад 20) є знайомі вже читачам наші постійні дискусувачі Олександр Домбровський, Іван Лесько, Іван Келрин, Осип Кравченко, Ольга Кузьмівна, Яр. Климівський, Адольф Гладилевич та інші. З новими художніми творами виступають Микола Руденко, Любов Колеска, Володимир Барагура. Цікаво є і рецензії д-ра Володимира Жили на книгу спогадів Григорія Костюка «Зустрічі і прощання», що вийшла недавно у видавничстві Ка-

надського Інституту Українських Студій в Едмонтоні, Канада. Поезія представлена творами Миколи Руденка, Яра Славутича, Євгена Крименка, Олени Теліги, Михайла Литвинця.

Обкладинку виконав відомий мистець Богдан Титла. Наклад Альманаху-Календаря — 15,000 примірників. Як і попередніми роками, Альманах отримають цими днями усі передплатники «Свободи». Його ціна 10 доларів. Якщо хтось з читачів не має змоги заплатити, адміністрація просить не відсилати Альманах, бо це зв'язано з додатковими грошовими витратами. Залишки його собі як подарунків від УНСоюзу і видавничств.

СВЯТОЧНА РАДІОПРОГРАМА

Вількс-Беррі, Па. — Тут в цьому гірничому містечку Пенсильванії існує Українська Літературна Спілка, яка дату свого правного зареєстрування подає 4-го травня 1931 року. Теперішній провід спілки, що його очолює колишній капітан американської армії Вільям Попович, у навесні Різдва Христового, 24-го грудня о год. 2-й по полудні надаватиме з радіо-силами ВНАК у Нантікок, радіохвилю 730 АМ одно-годинну українську різдвяну передачу.

Вступне слово до цієї програми виголосить д-р Володимир Карпінчик, професор мови і літератури у Вількс-Беррі. Програма включатиме українські святкування Різдва Христового з усіма традиціями та звичаями, включно з українськими колядками, у виконанні різних хорів.

Це вже четверта з черги українська різдвяна радіопередача, що її влаштує Українська Літературна Спілка з Вількс-Беррі, і в цей спосіб бажає всім українським громадам північно-східної Пенсильванії веселих свят Різдва Христового та щасливого Нового Року.

НОВОРІЧНА ЗУСТРІЧ В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н.Дж. — Український Культурний Центр в Трентоні влаштує зустріч Нового року в аудиторії української католицької церкви ім. св. Євгена. Йосафата при Дуц авеню в неділю, 31-го грудня. Про ближчі інформації можна телефонувати до Олі Фарона (609) 882-9419 або Оксана Микитин (609) 585-4036.

Російські письменники розкрили своє шовіністичне нутро

Москва. — Журнал «Огоньок» ч. 48 за 1989 рік опублікував стенограму VI пленуму правління Спілки Письменників РСФСР, який відбувся 13-14-го листопада цього року. Виступи більшості російських письменників були наскрізь шовіністичними і агресивними, а присутні раз-у-раз зустрічали їх бурхливими оплесками.

Промови на пленумі були спрямовані проти національно-визвольних рухів народів різних республік. Промовці називали це «русифікацією» і звинувачували жидів у підбурюванні представників інших національностей проти російського народу.

Анатолій Буйлов, зокрема, сказав, що жидівська національність «зацікавлена в тому, щоб був оцей розбрат...» і пригадав присутнім, що «10-го серпня з'явилася стаття в 'Правді': сніонський комітет створився, і дивиться, як мовчання! Але ж це страшно явище! Я не про жидів кажу, є ще гірші, ніж жиди!»

Далі Буйлов пояснив свою думку, що, мовляв, ховаючись під машкарою представників інших національностей, отакі космополіти підбурюють народи проти Росії. Все це, на його думку, спрямоване проти соціалізму і батьківщини (звичайно, він має на увазі Російську імперію). Присутні кілька разів переривали його промову оплесками.

Валентин Распутін, Сергій Воронін та інші запропонували розділити Спілку письменників Москви і Ленінграду, відокремити в окрему організацію істинних росіян, аби врятувати російську «національну меншість» від «закляння» представників інших національностей.

Інші промовці звинувачували російськомовних письменників неросійських національностей в групуванні та узурпації. А коли із залу надійшла записка з запитанням «Чому товариші Бондарев, Зімін і Міхалков допускають антисемітизм?» і її зачитали, то зала відгукнулася дружним сміхом, а Юрій Бондарев відповів: «Тому, що є слово 'антисемітизм', є слово 'русифікація', є слово 'соціалістичний фашизм'. Розумієте? А думка повинна відповідати одяг набувати... Ми не хотіли скандалу... Ми хотіли відстояти чесність, справдливості, милосердя, істину. І захистити себе...»

Тетяна Глушкова, підтримавши Вороніна, Буйлова та інших, вигукнула: «Скільки ж будуть російські письменники, законні сини землі російської, як казав Єсенін, корінні росіяни, стогнати під п'ятою гнобителів, узурпаторів». Глушкова обурювалася тим, що російська федерація перебуває в умовах правової, юридичної і політичної дискримінації, а представники інших народів це сміють виступати з образою на адресу Росії і її прав і висловлювати жахливі слова про Росію і росіян. Далі Глушкова заявила, що не чула виступу Буйлова, але навіть якщо його виступ був і поганим, вона все одно підтримує його, перш за все тому, що він росіянин.

Письменників Аксьонова, Афанасова та інших різко критикували за «образливо-зневажає відношення до Росії».

Більшість промовців в основному звинувачували ніби самих лише жидів, але помітно було, що мають на увазі всі народи, які хочуть звільнитися з-під московського поневолення. Російські письменники-комуністи вирішили спрямувати думку національних меншин в бік жидів, зчинити погроми, різно в республіках, а це дасть змогу влади придушити всіх збройними силами і таким чином зберегти імперію від розвалу.

Очевидно, були на пленумі і зовсім протилежні виступи, але їх негайно висвистували і не давали промовцям закінчити. Скажімо, коли виступав Михайл Дудін, який під час Другої світової війни пережив більшу частину в Ленінграді, то в залі здійнявся свист, крик, тупіт і регіт. М. Дудін однак продовжував свій виступ і сказав так:

«Я сиджу на цьому пленумі і мені сумно. Тому, що довкола мене розростається ненависть. А я добре знаю з досвіду свого життя, що ненависть породжує тільки ненависть. Нам стане лише тільки тоді, коли ми робитимемо не зло, а добро своєму ближньому». І залі попустили вигук: «Досить проповідей!», наперемінно з реготом і свистом.

Перекрикуючи тупіт і свист, Дудін закликав присутніх схаманітися, не розсудити літкими іншими, а разом подумати як вибратися із спільної біди. Цю промову М. Дудіна зала обурливо бурхливо тупітінням і криком.

У СВІТІ

У БРЮССЕЛІ, СТОЛИЦІ Бельгії, на триденних відвідинх перебував міністер закордонних справ СРСР Едуард Шеварднадзе. Ціллю його поїздки було обговорення питання дозволів, пов'язаних з економічним співробітництвом між Бельгією та СРСР, які Е. Шеварднадзе задовільно полагодив з прем'єр-міністром Бельгії Вільфредом Мартенсом. Побував Е. Шеварднадзе також і в головній квартирі НАТО, де його зустрічав генеральний секретар цієї організації Манфред Вернер, а засоби масової інформації широко коментували цю подію, підкреслюючи, що це вперше НАТО відвідала так високопоставлена особа з країни Варшавського Пакту.

КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД Югославії запропонував нову грошову реформу та шестимісячне замороження зарплат для того, щоб боротися із шаленим темпом зростаючої інфляції, яка минулого місяця зросла на 2,000 відсотків у річному відношенні. Прем'єр-міністер Анте Маркович заявив, що уряд хоче створити новий динар, вповні вимінити з кожної західною валютою, який дорівнював би 10,000 старих динарів і який мав би увійти в життя вже 1-го січня 1990 року. Ці пропозиції мусять бути схвалені парламентом поки їх можна буде вводити в життя, однак вони є найбільш строгими в цьому році, бо уряд за всяку ціну старастається запобігти існуючій кризі, яка обнизила стандарт життя югославів до найнижчого рівня за останніх 20 років.

МОСКВА ТА ЄВРОПЕЙСЬКА спільнота підписали торговельний договір, в якому говориться про закінчення більшості наложених квот Європейською спільнотою на союські вироби. Договір уможливив кооперацію в багатьох ділянках включно з обробкою харчових продуктів, туризмом, банківництвом, забезпеченням, обробкою нафти та газу, як й у сфері ядерної енергії. Європейська спільнота акційно схвалила цей останній крок, що був потрібним для створення єдиного банкового дозволу, який уможливив будь-якому банкові з країни, яка є членом Європейської спільноти, відкривати необхідну кількість своїх філій в країнах приналежних до Європейської спільноти.

ЗСА РОЗПОЧАЛИ ВІЙСКОВУ АКЦІЮ В ПАНАМІ

Вашінгтон. — В середу, 20-го грудня, о год. 7-й ранку президент Джордж Буш промовив до американського народу по радіо, щоб коротко повідомити про рішення розпочати військову акцію в Панамі проти диктатури Мануеля А. Норієги.

Ці рішення він зробив після нічного порозуміння із членами Конгресу як відповідь на заяву ген. Норієги в п'ятницю, 15-го грудня, що його країна є у стані війни із ЗСА. Після цієї заяви з початком цього тижня панамські війська вбили американського старшину, іншого сильно побили, а його жінку хотіли знасилувати.

Наслідком того президент Буш дав доручення вислати до Панами частину 82-ї Дивізії, що стаціонує у Північній Кароліні, а після консультації із своїми військовими та політичними

ми дорадниками вніс із 19-го на 20-го грудня розпочати військову акцію, щоб захопити диктатора ген. М. Норієгу, який за торгівлю наркотиками повинен стати перед судом в ЗСА.

Однак до часу друку цього числа газети М. Норієгу ще не арештовано і він ховається. У сутичках з його військом загинуло декілька американських воїнів, як теж біля 50 цивільних осіб. У середу, 20-го грудня, вперше від 75 років американські війська замкнули панамський канал для загальної руху і це відібралося на торгівлі паливом, яке цією дорогою доставляють до ЗСА.

У першій реакції на події в Панамі, уряд СРСР нап'ятував рішення президента Дж. Буша, однак прем'єр-міністер Великої Британії Маргарет Тачер підтримує акцію ЗСА.

Монреаль вшанував пам'ять президента М.Лівичконого

Монреаль (УІБ). — Вістка про смерть Миколи Лівичконого, Президента УНР-Республіки в екзилі, прийшла до Українського Інформаційного Бюро в Ляшіні того самого дня, 8-го грудня, в часі святкового зібрання в честь Голови УІБ пані Тетяни Носко-Оборонів. Присутні члени і гості після короткого слова її на честь Президента відновили мовчанкою й вставанням з місць вшанували покійного.

Наступного дня в українській радіопередачі Івана Опарики подано подробиці про похоронні обряди в Філадельфії й Бавнд Бруку й запрошено українське громадянство Монреалю й

околиці на Панахиду 10-го грудня в катедрі св. Софії на Роземонті, яку відправив о. д-р Ігор Куташ, згадавши «не злим тихим словом» спочилого Президента УНР.

В неділю, 10-го грудня заходами місцевого відділу Конгресу Українців Канади під головуванням Ярослава Кульби відбулася Академія для відзначення 50-ліття Карпатської України. Головні доповіді виголосили Маруся Логун, а про Президента М. Лівичконого на Закарпатті в 1938-39 роках виголосив проф. Ярослав Рудницький, голова Світового Об'єднання Прихильників УНР-Республіки.

В АМЕРИЦІ

ДВА ДНІ ПІСЛЯ ТОГО, як вибухом бомби був вбитий федеральний суддя Р. Венс у Бірмінгемі, в понеділок, 18-го грудня, бомба була знайдена та знешкоджена у поштово-мупакуну в будинку федерального суду в Атланті, а юрист Роберт Робінсон загинув при вибуху бомби в його канцелярії в Саванна, Джа. Агент ФБІ Том Мор, який займається розслідуванням, повідомив, що всі три вибухи дуже подібні, з чого можна судити про їх спільне походження. Слідство над випадком федерального судді Р. Венса зосередило увагу на те, що суддя недавно засудив 10 членів Ку Клас Клену, отже причиною вбивства могли бути не лише наркотики, але й расові антагонізми. ФБІ знову попередило юристів та федеральних суддів не відчиняти жодних пакунків та забезпечити контролю всієї пошти для виявлення вибухівки.

ФЕДЕРАЛЬНА ВЛАДА була ознайомлена з небезпечним рівнем радіації, в якій працюють сотні робітників підприємств по виробництву атомної зброї, ще перед 1950-им роком, але вирішила тримати цей ризик у таємниці. В понеділок, 18-го грудня, комісія Сенату публічно проголосила дані із секретних архівів та документів. У звіті Комісії вказано, що влада свідомо виставляла робітників небезпечній дозі радіації, бо продукція атомної зброї в умовах «холодної війни» була важливіша, як здоров'я сотень робітників. Сенатор Джон Гленн, демократ з Огайо, який очолює комісію, сказав, що влада «сховала цю проблему під килим» та не зробила нічого, щоб створити безпечні умови праці.

ЛІКАРЯМ ТА ВЧЕНИМ ВПЕРШЕ вдалося знищити вірус АІДС та вилучити його із організму людини, яка померла від ракового захворювання. Експеримент увінчався успіхом у Медичній школі ім. Джана Гопкінса в Балтиморі. Новий спосіб лікування полягає у сполученні перещепленого кісткового мозку із єдиним ліком проти АІДС — АЗТ. Лікарям дотепер вдалося лише сповільнити розвиток хвороби у багатьох хворих, але це вперше їм пощастило позбавити людський організм від цього смертельного вірусу. Не зважаючи на те, що новий спосіб є дуже складним та коштовним, лікарі продовжуватимуть цей свій експеримент на наступних хворих, щоб бути впевненими у ефективності та успіху лікування.

УРЯДОВІ ЧИННИКИ Адміністрації президента Джорджа Буша заявляють, що вбивство неозброєного американського військового старшини в суботу, 16-го грудня, є частиною плянованого «нападу» генерала Мануеля Антонія Норієги. Вони також підкреслили й той факт, що Вашингтон не виключає військової оборонної реакції зі своєї сторони. Речниця Державного департаменту Маргарет Тутвайлер сказала, що «Уряд ЗСА дуже стурбований існуючою агресивною атмосферою в Панамі, яка починає набирати небезпечних розмірів із нарахуванням життя американських громадян включно». Однак на запит кореспондентів про те, чи виключається військова втручання в цю серйозну конфронтацію зі сторони ЗСА, відповіла, що це питання до дискусії, однак нічого не є виключним.

І. Йоник був почесним гостем на відкритті клініки

Богімія, Н.Й. (О. Кузьмо вич). — Тут у східній частині Лонг Айленду відкрито 1-го грудня клініку, в якій виробляють нового рода протези ніг та рук, того типу, що їх їдав Іван Йоник, українець із Західної України, що втратив два роки тому обидві ноги у нещасливому випадку, і приїхав до ЗСА пару місяців тому в надії отримати допомогу.

Саме при відкритті клініки, у квартирі якої при коломбійському президенти-йськомому шпиталі в Нью Йорку І. Йоник їдав протези, тепер він був одним із трьох почесних гостей-пацієнтів. Крім нього на святочне відкриття були запрошені Том Квін, ветеран в'єтнамської війни, на який він втратив обидві ноги, і маллий хлопчина, який народився без правої руки.

Нова клініка, яка буде тепер головною квартирою Гленна Гутника, президента Ортотік і протестік лабораторії влаштувана із усіма технічними удосконаленнями, машинами до вироблення цих складних протез та кімнатами для вправ пацієнтів. Вона також має доглядний доїзд, а близькість до вища МекАртур дозволяє пацієнтам скоро та без перелон приїздити на місце лікування.

І. Йоник, як звичайно тепер, приїхав авто з Ро-честеру зі своєю дружиною Галею та «ангелом хоронителем» Христею Ковч. Коли ми побачили його серед гостей, як стояв свobodно, спираючись лише на короткі милиці, важко було роз-

Іван Йоник, підтримуючись милицями, розмовляє з гостями на відкритті клініки.

пізнати, що він людина без ніг і що кілька місяців тому він був прикований до малолітньої дошки на колісцях. Тому не диво, що Г. Гутник особливо гордиться таким пацієнтом, хоча публічно підкреслює, що це справді винятковий випадок та вели-

ке щастя для І. Йоника, що вдалося йому саме такі нові протези пристосувати.

Святочне відкриття клініки перепровадив конгресмен з Лонг Айленду Томас Дж. Давні, який у своїй

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА **SVOBODA**
 FOUNDED 1993
 Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
 Svoboda (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200
 Бюро УНЧ у Вашингтоні: (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
 Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
 U.N.A. members: 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
 Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Актуальні проблеми жидівського світу

Жидівський світ, що його історія сягає тисячі років перед народженням Христа, знову переживає дуже складний час. Події, які відбуваються у сателітських країнах і в самому Советському Союзі безпосередньо затрокують долю і розсіянних на європейському континенті жидів. Мирна революція, яка вибухла проти комунізму і ще далеко не закінчена, хвилює жидів запитом „Що далі”. Упадок Берлінського муру й ганебний кінець кар'єри сатрапа Східної Німеччини Еріха Гонекера раптом актуалізував проблему з'єднання Німеччини. Після постанови Ізраїля, як незалежної держави, Західна Німеччина дала йому велетенське грошове відшкодування за матеріальні втрати, що їх потерпіли під час 12-літнього панування Адольфа Гітлера. Те відшкодування стало підвалиною ізраїльського промислу. В обох частинах поділеної Німеччини живе мало жидів. У Західній Німеччині на 62 мільйони мешканців тільки 7 відсотків становлять неміці. У Східній Німеччині на 17 мільйонів душ тільки один відсоток виповнюють неміці. Але жиди не забули голокосту і пам'ять про голокост підтримують, навчаючи дітей і молоде, які не знають минулого. Існує острах, чи не відродиться у новій могутній з'єднаній Німеччині расовий антисемітизм.

Боятися теж відродження цього антисемітизму у Східній Європі, що завжди існував за царської Росії. Існувала „черта оседлення” з заборонаю жидам мешкати на коринні Московщині, — жидів не приймали до війська ні на будьяку державну службу. Годі дивуватися, що після такої мізерії за царських часів — жиди масово кинулися використати відкриті для них широко двері після большевицького перевороту. Під російськими прізвищами скривалися жидівські діячі, які здобули найвищі становища в державній адміністрації і на партійно-політичній драбинці. Але большевицька революція має чимало подібного до Великої Французької, з цією найбільшою різницею, що Велика Французька Революція принесла після тиранії Бурбонів свободу, рівність і братерство — не тільки у гаслі, але й у житті, а Жовтнева революція большевиків принесла забірвання, перманентний терор і ярмо з однією панівною керівною партією. Схожість тих двох революцій у жорстокості, у числі її смертних жертв. Первісний період Жовтневої революції, період так званого воюючого комунізму, давно минув, ситуація в Советському Союзі наче би стабілізувалася — аж поки не вибухла ця сучасна мирна революція, звернена вістрям проти панівної Компартії. Чим ота мирна революція закінчиться — ніхто не знає, але жидівський світ боїться, що дальший хід подій в СССР звернеться на шкоду жидів. Тому вони користають з більшої можливості виїзду з СССР і масово виїждять. У Советському Союзі живе тепер ще яких два мільйони жидів. Яких 200,000 є їх у мусульманському Узбекистані. У Советському Союзі нема, як сказано вище, цієї дискримінації супроти жидів, яка була за царату. Але й нема цієї свободи, що існує на Заході. Наприклад, тільки у Москві відкрита одна жидівська синагога. З відродженням національних рухів — зріс також націоналізм корінного російського народу. Жиди цього бояться. За своєю традицією від непам'ятних часів — жиди завжди орієнтувалися на державу, а не на народ, серед якого живуть. І тепер задивлені на Москву, вони як правило, говорять тільки по-російськи.

У цьому році виїхало із СССР 62,000 жидів з СССР в одному лиши листопаді понад 12,000. Тепер в ЗСА заведено імміграційну квоту і більшість емігрантів з СССР мусить їхати до Ізраїля. Тамашня влада цього дуже рада, але ново-прибулі з Советського Союзу не є сіоністами, вони не утворюють свою віру з націоналізмом, вони чужі жидівським звичаям і традиціям. Рахують, що у 1990 році прибуде до Ізраїля 750,000 жидів з СССР. Їх урочисто вітають, але й журяться: економічна ситуація в Ізраїлі погіршилася, там також мешкання скрута, тамашне безробіття переступило 10 відс. населення, коли в ЗСА є тільки 5 відс. безробітних. Місцеві громадяни нарікають, що прибулі іммігранти упривілюювані а вони, давно там осілі, дискриміновані. Це створює неприємну атмосферу. До того ж — над Ізраїлем все ще висить перманентна боротьба з арабським світом. Від близько двох років араби на західному березі Йордану і у смузі Гази бурливо демонструють, що принесло вже сотні смертних жертв. Всі посередницькі заходи Білого Дому й єгипетського президента Госні Мубарака розбиваються об принципову нехотівку ізраїльського екстремістичного прем'єра Іцхака Шаміра — звернути арабам окуповані землі. Це все складається на невеселу ситуацію. З уваги на великий вплив жидівського світу в ЗСА (преса, радіо, телевізій) — добре знати ці жидівські проблеми.

Якщо б так хтось хотів перевести обсяг наміром отримати відповідь на питання хто створив перебудову в Советському Союзі, то напевно обсягувач отримав би чимало різних відповідей. Заходи перебудови хоч тривають уже декілька років, а проте ця перебудова і досі є немов несподіванкою для багатьох людей і тому у світі є чимало дезорієнтованих людей, які готові приписати заходи перебудови далекодзорій політиці Горбачова, а навіть його гуманності, харизми і т.п.

Дуже влучну відповідь на це питання дає Натан Шаранський у його статті надрукованій 9-го грудня в щоденнику „Нью Йорк Таймс” п.з. „Дисиденти творили перебудову”. Як на іронію, — каже Шаранський, слова Маркса з його „Вісником” можна легко перевернути, що робітники поставили не для того, щоб інтронувати комунізм, а для того, щоб похоронити його. Світ вважає революційні зміни в Східній Європі тісно пов'язані з Михайлом Горбачовим, а на ділі, він є першим советським лідером, якому судилося стати віч-на-віч перед необхідною потребою фундаментальних змін.

Горбачов став з передумовою, щоб зберегти свою систему, але він не є творцем цих змін, а є тільки їхнім інструментом. Здається, що в цьому не можемо не погодитися з Шаранським бо знаємо, що зміни, які проходять в Советськ-

Корнель Крупський

ДИСИДЕНТИ ДОВЕЛИ ДО ПЕРЕБУДОВИ

му Союзу є життєвою konieczністю, а не виявом якоїсь гуманності Горбачова. Ці зміни припали на час Горбачова прямо як його обов'язок, а що Горбачов виявив себе людиною второпною і меткою, то матиме нагоду віддати свій талант і творчі сили та роки свого життя переведенню в життя цих змін.

Міряючи тим, що досі зроблено в перебудові Советського Союзу, життя Горбачова чи іншої людини на його місці, видається закоротким для осягнення мети. Російська імперія (царська і советська) була задовго відсталою від Заходу, Втраченого століття, ми не можна надігнати на протязі кількох років.

Історія, каже нам, що навіть російські царі періодично переводили різні реформи: церковні, земельні, освітні та інші, однак, ми знаємо, що ні одна з тих реформ своїм характером, змістом і розміром не дорівнювали теперішній перебудові, в якій перший раз в історії Росії серед розв'язок економічних проблем домінує розв'язок національного питання.

Широковідомим є, що загартували інстинкти російського народу завжди перевищали його духову культуру. Це дало можливість росіянам створити унікальну і найбільшу ім-

перію в цілому світі. Духово, росіяни не є таким розвиненим народом як англії чи французи, які зуміли на час розв'язатися з своїми колоніями. Експеримент Москви зберегти імперію під маскою „советського народу” коштував рекордне число в історії людства людських жертв і терпіння, але це не тільки не розв'язало національного питання, проблеми Советського Союзу, а навпаки, це ще більше загострило бажання народів советської імперії відірватися від Москви.

У своєму фанатизмі урбанізованого племенства московські провідники не бачили того, що грунт під ними валиться і вони ще далі мріють, якось зберегти свою імперію. Широко відомий колишній дорадник президента Картера — Збігнєв Бжезінський недавно відвідав Москву і перебув там від 26-го жовтня до 2-го листопада, ц.р. У щоденнику „Денвер Пост” з датою 19-го листопада, 1989, була надрукована стаття Бжезінського базована на його звіті з подорожі. В цій статті Бжезінський, між іншим, пише: „В дискусії національної проблеми переважалою поглядом з погляду моїх советських господарів було „дайте нам час”. Іншими словами, дайте нам нагоду для реформи, а після того націона-

лостева справа, якось розв'ядеться”. Наведене вказує на те, що росіянам є тяжко позбутися глибокого викривлення і помилкового погляду про роль їхнього месіанства. Але повернім до короткої, але дуже речової статті Шаранського. В іншому місці Шаранський пише: „Релігійне життя повертається до Советського Союзу, однак, не завдяки „советському проблемам”, що їх висловив Білі Грегем, який відвідав Советський Союз в часі хвилі репресій, а повертається завдяки арештам християн і жидів, які поставили метою свого життя боротьбу за релігію”.

Варто пригадати, що сам Шаранський є колишнім дисидентом. Заходи про його звільнення були відомі цілому світові, бо в них брали участь широкі кола американців на чолі з людьми на високих державних постах. Тепер Шаранський живе в Ізраїлі.

Шаранський, висловлює признання заслуги покійного вже сенаторові Джексону, який так широко закликав обороняти людські права переслідуваних в Советському Союзі. Погоджуємося з Шаранським в тому, що там тепер проходить. Дисиденти були героїчними бійцями в першій лінії фронту. Вони терпіли жорстоке переслідування і найгірші муки по невірних таборах та „психушках”.

Українська спільнота у вільному світі, а особливо в

(Закінчення на стор. 3)

Дивовижно й незрозуміло переплітаються сьогодні суспільні події в Советському Союзі. То ми бачимо надзвичайно важливий крок у напрямі справжньої, а не плякатної демократії, то бачимо, що в той же день вибухає, мов ядра, шипіння із вулканічних розколін, події темні, реакційні, навіть криваві.

Ось ми з радісним подивом бачимо, як Верховна Рада Советського Союзу позбавила комуністичну партію будь-яких привілеїв під час виборів — комуністи так само, як безпартійні чи то представники неформальних об'єднань мусять пройти всі стадії передвиборних змагань. Навіть член політбюро, ба навіть сам генсек втратили гарантії, що їх неминуче введуть до складу народних депутатів СССР. Можуть і не вести, якщо народ проголосує проти! Це дуже велика перемога демократичних сил. Якщо другий З'їзд народних депутатів схвалить цей Закон, з диктатурою комуністичної партії буде покічено. Є підстави сподіватися, що схвалить.

І тут же советські газети публікують підсумки чергового пленуму ЦК КПСС — пленуму, що розглядав так зване національне питання, якого буцімто вже не повинно і бути. Не повинно, бо це питання багато десятиліть тому оголошене розв'язаним остаточно й безповоротно. А воно все ж таки виринуло і не бунтує, та ще з якою силою! Для Компартії вибух національних почуттів був до того несподіваним, що партійне керівництво виявилось до нього не готовим.

Можливо, саме через оту неготовність пленум ЦК прийняв рішення про перебудову. Пленум повернувся до сталінського шовінізму: є „старший брат” і є молодші брати, як старший при потребі має право добряче нап'ясти вуха. Шодо ролі партії, то Горбачов навіть заявив (цитую): „Ми вступаємо в новий етап, коли політичні настанови будуть розглядатися на рівні законодавчих органів”. Але вибачайте, яка ж це перебудова?

Мені здається: позиція Горбачова на цьому пленумі сприяла тому, що Верховна Рада прийняла антипартійний закон про вибори. Він був прийнятий на-

Микола Руденко

ЛИСТ В УКРАЇНУ

шов за традиційними штампамі бжезінсько-сталінських часів. Тут ніби справді вижило з темних розколін земної кори шипіння отруйних газів. Деякі кореспонденти західних газет порівнюють цей пленум з „партійними дискусіями” 1935-37 років. Було б зайвим нагадувати, що то були за роки.

Навіть сам Горбачов піддався загальній істерії, з якою обговорювалося національне питання на пленумі. Це була традиційна партійна лайка, закамуфльована під ідеологічні дефініції. Але жодні дефініції не могли приховати погрози на адресу народів, які наперші на повний голос заговорили про свої національні права. Власне, партійні функціонери високих рангів і не збирався ховати піднятий кулак — навпаки, вирішили ще раз показати його світові із-за зубчастих кремлівських стін.

Пленум повернувся до сталінського шовінізму: є „старший брат” і є молодші брати, як старший при потребі має право добряче нап'ясти вуха. Шодо ролі партії, то Горбачов навіть заявив (цитую): „Ми вступаємо в новий етап, коли політичні настанови будуть розглядатися на рівні законодавчих органів”. Але вибачайте, яка ж це перебудова?

Мені здається: позиція Горбачова на цьому пленумі сприяла тому, що Верховна Рада прийняла антипартійний закон про вибори. Він був прийнятий на-

перекір волі Горбачова, який вимагав, щоб і надалі лишилася партійна сотня депутатів, котрі не обираються народом, а кооптуються Центральним комітетом. Переважна більшість членів Верховної Ради не погодилася з Горбачовим — сказала: годі! Бо хіба ж це не партія винна в тому, що майже триста мільйонів советських людей опинилися на грані голоду?

Непопулярність партійного пленуму пояснюється ще й тим, в яку позицію він поставив російську мову стосовно інших мов Советського Союзу. Це позиція відвертої, неприхованої — навпаки: узаконеної зверхності. Пленум оголосив російську мову (штучно) „державною мовою міжнародного спілкування в СРСР”. Реалізуючи це рішення, узбекський уряд узаконив дві мови рівноправними державними — узбекську і російську. Узбеки не погоджуються, на вулиці Ташкенту вишло 50,000 демонстрантів. Вони хочуть одного: узаконити державною їхню рідну мову, бо саме вона вимагає захисту, а не російська. Російський мові в Союзі ніхто й ніщо не загрожує — навпаки саме завдяки отаким фарисейським рішенням російська агресивно витісняє національні мови. Оголошення двох мов державними фактично виправдовує і узаконює русифікацію. Це зрозуміло кожному. Але ж у Ташкенті, так само як у Львові, міліція накинута на демонстрантів — біда дітей і

жінок, арештувала понад 300 мирних громадян.

Слід віддати належне Спілці Письменників України: її Правління відразу ж зрозуміло небезпеку в рішенні пленуму ЦК. „Літературна Україна” за 12-те жовтня оприлюднила надзвичайно важливе Рішення зичного засідання Пленуму правління Спілки письменників і конференції Товариства української мови. В цьому рішенні сказано: „Російська мова як мова міжнародного спілкування розвивається без особливих на те державних санкцій. В час великого пробудження національної гідності, самосвідомості по всіх національних республіках офіційне узаконення російської мови як загальнодержавної може привести тільки до подальшого загострення міжнародних відносин”.

Далі це Рішення зобов'язує президію згаданого зібрання надіслати Горбачову лист про неприйнятність правового закріплення статусу російської мови як загальнодержавної. Прошу звернути увагу: Спілка письменників і Товариство української мови не просять генерального секретаря, не уклінувши петицію йому надіслати — ні! Так було раніше, а сьогодні українська інтелігенція вимагає й застерігає: побійтеся гніву народу!

Коліс Євген Маланюк написав дуже точні рядки, які я пригадую, може, й не досить точно. Але за їхній зміст можу поручитися. Вони звучать приблизно так:

Як в нації вождів нема —
Вождями будуться поети.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Баран

Концерт М. Сука в Дітройті

Піаніст Микола Сук, з якого знаменитого досягнень на Україні та в деяких країнах Європи, загостив акції до Америки, даючи свій перший концерт в Дітройті, 3-го грудня цього року.

Сьогдній наїзд наших мистців з України, який ми переживаємо під сучасну пору завдячуємо, поза полемікою політичного положення, ініціативи Вірка Балея, композитора, музиколога та диригента симфонічної оркестри в Ляс Вегасі. Микола Сук також завдячує йому свій приїзд до нас.

Новозасноване Товариство сприяння українському мистецтву, як в попередній підготовці концерту для скрипалів Олега Криса, так і цим разом повело широку пропаганду серед американської публіки, розсилаючи відповідні повідомлення до музичних училищ, музичних відділів університетів, та радіофонічних станцій, програми яких в більшості обіймають класичну музику. Хоча чужа публіка, в одному з другому випадку, відносно невеликому числі відвідала ці концерти, то все ж така діяльність до свідомості людей, які цікавляться музикою, коли прочитали доручені їм програмки та рецензії з попередніх концертів тих мистців, що українські мистці світової класи існують.

У програмі концерту Миколи Сука були композиції добре нам відомі та невідомі. Завчас сонатою Бетговена, популярно названою „Місячною сонатою”. Кожна з її трьох частин з іншою настроєністю дає мистецтву широкі можливості індивідуального їх вияву. Першу частину, сповнену елегійного спокою, яку, одні інтерпретують як скаргу залубленої людини, інші як спокійну місячну ніч, Сук віддав із глибокою ніжністю, яка виявила не тільки намір композитора але також гоговорила про вміння виконавця вглибитися в настроєвість композиції. Дальші

дві частини, які можна окреслити як нарастаючий протест чи навіть бунт проти стану, який спричинив скаргу першої частини, Сук, широкою гаммою динамічного наслання, виявив себе людиною смілою висказати свій біль чи протитвердлий долі.

Результатом була композиція Мирослава Скорика „Партіта” ч. 5. У ній Скорик, як і багато інших композиторів різних національностей, зачерпнув натхнення з народної пісенності, створивши річ військово багату в цілій калейдоскопічній, які тільки час від часу легенько затрокують якийсь відомий народний мотив. Ця грайливість як би виклик публіці, яка постійно мусить переходити з одного настрою на другий, в виконанні Сука цей своєрідний музичний конгломерат став розкішною забавкою.

Бела Барток у своїй композиції „На свіжому повітрі”, так як Скорик першає з „Бездонної криниці” народних мадярських мотивів, хоча, виштовхнувшись з горнила його творчого таланту, вона стає ультратроїчною композицією та виявом різних звуків природи як щибетання птахів чи рахання жаб. В інтерпретації Сука відчувалась його захоплення творчістю цього композитора.

Решту програми вивопили композиції Ліста. І так його „Funerailles” („Похоронне”) його реакція на трагічну смерть трьох товаришів своїм молитовним настроєм говорить про біль його душі. Соната „Данте” також — це скарга гнобленої душі й зміни висті, її почування дає нагоду Суков виявити його майстерність піти слідами композитора.

Закінчив програму 8-ою рапсодією Ліста; композиція легкосприємлива, мелодично мадярської народної музики виразний, Сук своєю грою малював картину веселого щасливого народу.

Григорій Столярчук

Я ТАК ЛЮБЛЮ

Я так люблю, а так люблю тебе,
Моя співачка українська мово!
В тобі шумить Полісся голубе
І дуже хвилює гомонять Дніпрові.

В тобі живе карпатська височина,
Що манить у незвідане майбутнє,
І степова безкрая широчина,
І Кобзаря дума незабутня.

Пісні дівчат, наліті колоски,
Янтарної пшениці кучугури...
Ти — сплав мільйонів серць налких,
Що пережив і найлютіші бурі.

Ти, рідна, мово, чиста, як роса,
Цілюща й невичерпна, мов криниця.
Священна наша, гордість і краса,
Ти — розуму народного скарбниця.

Як легко йти з тобою по землі
І підставляють вітрам лице відкрито!
Для мене ти — як і насущний хліб,
Без тебе я не зміг би в світі жити.

О. Мудра

ПОДОРОЖ МОЯ В УКРАЇНУ

III.

Відвідала теж знаменитого мистця у Чикаго Юрка Віктюка з Львова, який гостив нас із своїми приятелями, між якими були і знайомі вже з нас етнограф Степан Павлюк з дружиною і Зорян Гриневич. Наступного дня С. Павлюк відїхав за експедицією на Крим, де має взяти участь в накручуванні фільму про чумаків, що їдуть круторогими водами по сіль, за сценарієм Василя Скурятівського, автора „Берегині”. Були ми також в робітні Юрія Віктюка, де чваровані розкладали сюжетні його найновіших праць, зокрема до старих народних балад. Найбільшу увагу я звернула на „Калиновий гай”, який потягався мотивами і зображеннями. Привезла від нього справжню чумацьку ікону на висувній тарані і великих розмірів картину — „Писанку”. Як Бог допоможе, влітку, побачимо його новий дорібок знову в нашому Чикаго.

Була також на зборах Української Гельсінкської Спілки (УГС); зібралось біля 60 осіб різного віку, які є нам відомі із преси. Л. Лук'яненко звітував про свою подорож до Європи, свої враження і висновки. Багато сказано на тему пекущих потреб, для розповсюдження вістей і літератури. Копіювальних друкарських машин, телефонів а навіть чорнила і паперу. Перед самим виїздом відвідала одного з провідників УГС.

Майже кожного дня їздили до місця під пам'ятник Т.

Шевченка, довкола якого денно переходить біля 5,000 людей. Якщо хочеш когось зустріти, то шукай його біля пам'ятника. Так і було. Одного разу зустріла Гіорія Чалинця, який повів нас до міського суду, де Вячеслав Чорновіл домагався звороту особистих речей після останнього ув'язнення на 15 діб у тавні. Після двох з половиною годин розправу перенесено на наступний день і Чорновілові повернено його речі. Розправі прислухалося біля 200 людей, що стояли у натовпі, в двох малесеньких кімнатах.

Зустріла ще одного мистця пензля і скульптора монументаліста, який також бажає приїхати до Чикаго з виставкою, а саме Романа Оприска. Відвідала і сьогоднішнього корифея малярства у Львові Романа Сельського і його дружини Агнеси, також талановити мисткиню і його колишню ученицю. 5-го вересня відвідала містерство для справ культури УССР Сельський отримав додаткове звання народного мистця.

І була я на ще одному потужному мітингу у Львові 3-го вересня за вибір народних депутатів. Тут знову зібралось біля 35,000 народу, щоб у цей калосний, дощовий день порушити справу виборів. Львові стояли без парасолів, щоб краше було чини. Був тут Братунь, Гринів і представники інших національностей. Виступали і провокатори, яких народ гнівно закликав сходити із сцени.

Мої питомі зробили гарне прийняття, де виказалися своїм гарним знанням історії Церкви і воєнних подій. Гарно нам співали і декламували. А накінці, просили книжок церковної і світської літератури. Поможіть, хто має відповідні книжки. Організація Українського Золотого Хреста, 12-ий Відділ в Чикаго вже започаткував збірку на висилку книжок для нашої студентської молоді. Даруйте книжки, якими небагато користуються!

Нам бажання побачити Карпати, родина вибралася зі мною на спеціальну прогулю в гори. Наш напрям Львів, Коломия, Хуст, Ужгород і назад до Львова. Так, як

Львів величний, хоч сірий і брудний, довколишні села надзвичайно білі. Подорозі, не зустрічали ми ніяких зупинок, лише чисте поле і придорожні дерева були нашими супутниками. Швидко краса наших гір опанувала нашими почуваннями і ми їхали, мов зачаровані, весело співаючи. Дуже подобалось нам зустріти села, а зокрема незабутній вид кінця сіна у горах. А що вже говорити про маєстатичну височину гір і глибини гірських колиз та переломів гір. Дві ночі ночували у Хусті. Там, у близькому Буриштині, я побачила справжній колосистий сьогдній, який не виправдав свого завдання. Усе довкола здебільше і позамікане на кілок, лише стайня де були телята була відкрита. Прийшлося погодувати їх свіжою травичкою, якої ніхто тут не підкидав. А довкола бруд і болото... Зате закарпатські села найбагатші, бо на ціле літо чоловіки виїжджають на заробітки в Сибір і тому всі хати багаті і прикрашені вишивками і керамікою. У Хусті гарні крамниці, добрий харч і багато смачного хліба. Так само Ужгород. Чистий і добре заосматрований в продукції першої потреби. Та багато тут туристів, які викуповують все, що бачать. Також на Закарпатті здається, збережені якнайкраще народні традиції.

Зате у Львові, я бачила о 5-й год. ранку жінок, які замітали вулиці. Бачила їх на дорогах, як направляли вибоїни, а чоловіки наглядали. Бачила також стареньких жінок у довгих спідницях і хвартухах, які на плечах несли у великих простиралах своє добро. Жаль було дивитися на старі спрацьовані руки і поморщені лиця...

Коли я виїжджала, просили лишитися, кажучи: „Ви потрібні Україні тепер. Вертайтеся назад!” — ще довго я чула їхні слова.

Україна потребує допомоги! Нам треба туди спрямувати всі наші зусилля, щоб оправдати нашу мрію про волю і славу нашої Батьківщини.

Тож, не гаймося, адже — ми всі цього з нетерпінням очікували.

Буфет у заряді ВШ. Пань
Столи просимо заковлати стрій вечірній
в п. Мирослава Кулиничча, тел. (718) 672-9344

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ кореспондента газети „Нью Йорк Пост“ Урі Дена, советські власті, не даючи жодного виявлення, відмовилися дати візу Натанові Шаранському на в'їзд до СРСР на похорони Андрія Шаранова. Н. Шаранський звернувся офіційно до посадики Єрусалиму, щоб одну з вулиць міста назвати ім'ям Сахарова.

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1989 року кінчається з 29-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 29-го грудня 1989 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 29-го грудня 1989 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

ПОВІДОМЛЕННЯ Членам і Відділам УНСОЮЗУ

Повідомляємо Членів і Відділи УНСОЮЗУ, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСОЮЗУ мусить замкнути рахунок та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів

НЕ ПІЗНІШЕ, ЯК ВПОЛУДНЕ 29-го ГРУДНЯ 1989 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1989 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСОЮЗУ заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСОЮЗУ вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у П'ЯТНИЦЮ, 29-го ГРУДНЯ 1989 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з приспількою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи“

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи“ ☐ „Українського Тижденька“ ☐

„Веселки“ ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС)

Ім'я і прізвище

Адреса

Моя НОВА АДРЕСА так:

Ім'я і прізвище

Адреса

На зміну адреси проситься обов'язково доплатити \$1.00.

Мабуть немає українця, який не раді би досягати й успіхами рідних мистців. Таке почування мали й ми, коли несподівано в кулоарах модерного та відомого готелю West Inn у Вінніпезі, де проходив XVI Конгрес Українців Канади від 6-го до 9-го жовтня ц.р., потрапили на виставку Ліліани Дзвоник. І зустрілися з самою мисткинею та її чоловіком.

Ліліана Дзвоник — мистець із досвідом. Від першої своєї виставки, вона не вдоволена виконанням і не завернула її голову перші призначення та привітання в наших часописах.

Л. Дзвоник, дочка піонера-українця з Енгуевилу в Манітобі, одинадцять в черзі братів і сестер, вона унаслідувала від батьків піонерську шляхетну впертість та завзятість. Після закінчення університету Л. Дзвоник почала вчителювати, добра доля пов'язала її в подружжі з вчителем Остапом Дзвоником. Ліліана не вдоволена лекціями у кенорській середній школі, де працював і чоловік Остап, тоді почалися її перші спроби в малюванні. Ліліана використовувала кожні вакації й кожен довшу перерву у шкільному році, щоб займатися тим, що було її мрією — малювати.

Дві культурні імпрези організував у листопаді 33-й Відділ СВА в Клівленді. Перша з них — це авторський вечір письменника Володимира Барагури, що відбувся 19-го листопада.

Володимир Барагура — це журналіст, педагог, редактор, письменник і літературознавець. Він здобув ступінь магістра слов'янської філології в 1934 році у Львові. Спершу працював як журналіст в щоденнику „Новий Час“ і журналіст „Нова Зоря“, „Життя і Знання“, „Рідна Мова“ та „Наша Культура“.

На еміграції в Америці співпрацює в щоденнику „Свобода“ та інших періодичних виданнях. Як письменник для дітей дописував до „Малих Друзів“, „Дороги“, „Юнака“, „Варті“ і „Крилатки“. Від 1954 року редактором журналу для дітей „Веселка“. Він є також автором літературознавчих публікацій та збірок оповідань для молоді.

За свої збірки оповідань „Меч і книга“, „Калиновий міст“, оповідання „Направлена кривда“ і „Витязі Лицарського Турніру“ одержав літературні нагороди і відзначення.

Дуже приємно було нам завітати до редактора „Веселки“, яку ми читали нашим дітям, поки вони самі не навчилися читати. Оповідання для дітей і молоді і редагування „Веселки“ — це велика заслуга

Про виставку Л. Дзвоник

Ліліана Дзвоник виставляє свої твори

вати. Почала відвідувати курси мистецьких дисциплін університетів Манітоби, Торонто, Лейквуду, навіть Лювену в Бельгії. Мало того, Ліліана змобілізувала таких же як вона, ентузіастів мистецтва й вони оплачували спільно дальші лекції професорів з високих мистецьких шкіл. Йшли виклади, практичні лекції, перші покази.

Ясно, що впарі з такою

настановою рівень творчого крашав. Ліліана мала ряд виставок у Кенорі, Вінніпезі, Маркеті в Онтаріо, Тендер Бей, Саскатуні, Сіу-Ксі, Неровсі, Давфамі. Картина Ліліани знайшлася у прем'єра Канади Б. Малруні і посадики Вінніпезу Б. Норрі, дві картини нашої мисткині купив Восканадський Державний Музей в Оттаві. Ліліана могла б назвати ряд туристів, на

віть з далеких країн, які купили в неї картини, нагнатори з українською тематикою. На 1991 рік, рік століття українського піонерства в Канаді, Ліліана вибирається поїхати на спільну та репрезентативну виставку мистців діаспори у Києві. А поки що вона вчить мистецькі дисципліни в Кенорі. В хаті Дзвоників — мала виставка.

Але на виставці, яку Ліліана окремо приготувала для показу своїх досягнень широкій громадській нагоді XVI Конгресу у Вінніпезі, було її 32 картини. Ми знаємо твори Л. Дзвоник з попередніх її вистав, але на цей раз ми такі справді знайшли її новий успіх. Ліліана зарекомендувала ряд краєвидних акварель, на яких вона по-мистецьки опанувала таку вимогливу тематичну деталь, як мряка, в лісі, на фармі, на озері, пізно ввечері. І коли законилися малювати натюрморти, краєвиди, навіть портрети, бо це тільки своєрідне відтворення мистецькою інтуїцією та технікою баченого, то намалювання мряки, може ще й дощу, вимагає вже руки такі справжнього, технічно зрілого творця.

А. Курдидик

Цікаві імпрези в Клівленді

письменника на цьому важливому відтинку виховання нашого доросту на чужині. „Веселка“ помогла нашим дітям пізнати Україну, її природу, історію, героїв, боротьбу за волю і побити її. Україна стала для них реальністю. За цю „Веселку“ ми йому дуже вдячні.

Голова Відділу Іванна Шкарупа привітала письменника і присутніх. Культурно-освітня референтка Любомира Мичковська провадила програмою. Автор прочитав нам уривок зі своєї щойно виданої збірки „Як я став журналістом“. Це збірка споминок автора зі студентських часів. В розділі „Моя задушевна бажання стати журналістом“, він з гумором розповідає про свої переживання на дорозі до журналістичної кар'єри. В оповіданні про „Хлопчину зі сонцем в кишені“ описує цікаві моменти в зустрічі з поетом Богданом І. Антоновичем.

Наш мистець слова Люба Боднар прочитала зворушливе оповідання „Зустріч з русалкою з хвиль океану“.

Описав письменник прочитав автобіографічне оповідання „Поцілунок перед зеркалом“.

В другій частині вечора Люба Мичковська прочитала оповідання з несподіваною ще збірки „Восени переживання сірої людини“, „Трагедія забороненого кохання“. Це траге-

дія гітлерівця, що закохався в красуню жидівку і на наказ партії відібрав собі життя.

Автор прочитав комічне оповідання „Пригода з гусями, лисом і німецьким поліцаєм — шупом“.

Люба Мичковська прочитала оповідання „Дві зустрічі зі смертю“ про небезпечні ситуації в часі війни, в яких був автор.

Вечір закінчив автор прочитанням автобіографічного оповідання „Наше весілля-уча — гуляш-риж і монополюка“.

Іванна Шкарупа подякувала Володимирові Барагурі за такий цікавий і настрійний вечір, що пригадав нам часи нашої молодості, пережиті на рідній землі, воєнні події і пригоди.

Багато присутніх придбали собі збірку оповідань „Як я став журналістом“ з автографом автора.

Друга імпреза — виставка мистця-малювача Богдана Божемирського — відбулася 24-го і 26-го листопада. Її відкрила голова Відділу, яка привітала мистця і присутніх. Люба Боднар, референтка мистецтва і музею, представила нам мистця і розповіла про його творчість.

Б. Божемирський розпочав малювальні студії у Львові під керівництвом В. Кричевського. В Америці продовжував їх в одній з приватних шкіл „Купер Юніон Арт Скул“ в Нью Йорку.

яку закінчив з двома найвищими відзначеннями. Праці мистця Б. Божемирського знаходяться в багатьох американських колекціонерах та в Конгресовій бібліотеці у Вашингтоні.

Українські мистці цінують його як одного з найкращих малювальників і як оригінального кольориста. Мистець кривавий Святослав Гордінський каже: „Богдан Божемирський винахідливий, має добрий смак і є одним з наших найбільш продуктивних мистців одночасно в малюванні і графіці“. Його графіка є з більшим малювальним підходом. В сучасній українській графіці він займає власне і окреме місце, а його твори належать до найліпших, що в нас творять в тій ділянці.

Мистець М. Гарасовська-Дачинська підкреслює, що мистець опанував знаменитою три техніки: графіку, олії і темпері. У нього всі вони вміло витримані в рисунку, композиції і характері.

Мистець Едвард Козак каже: „Богдан Божемирський — це віршований син своєї землі Гуцульщини, яка знайшла в ньому цілоду душею відданого мистця“.

Український глядач зворушенням оглядає картини Богдана Божемирського з гуцульською тематикою, подивляючись на них красу Гуцульщини, її річки, сіл і гуцулів в їх мальовничих одягах. Ці картини приносять спомини з рідної землі.

Тематика картин мистця різноманітна, крім картин Гуцульщини він малює квіти, це часто квіти української землі — соняшники, придорожники та інші. Бачимо також краєвиди, скелі.

Мистець вже втретє приїхав до нашого міста. Його виставки вітшаються завжди великою популярністю.

М. С.

„Не журись“ у Чикаго

У неділю, 3-го грудня ц.р., виступив з чудовим концертним піснями, музики та гумору ансамбль „Не журись“ з Львова. Аудиторія публічної школи Роберто Клемента, яка має 750 місць, була замалю. Музику доставляли ще 50 крисел. Ансамбль „Не журись“ запрошено з виступами по містах в українських громадах Америки й Канади українсько-канадської фірмою „Кобза“, яку очолює Микола Мороз — молодий підприємець з Торонто. Ми нуло року він був вибраний головою Центрального Комітету ОДУМ-у. Старанням „Кобзи“ по Україні кілька місяців подорожувала з концертами група бандуристів зі ЗСА.

Львівський естрадний театр-студія „Не журись“, художнім керівником якого є Віктор Морозов, складається з шести осіб — п'ятьох виконавців та шостою оператором звукової системи. Всі виконавці пісень мають сильні чудові голоси. Пісні виконувалися в супроводі гітари та бандури. Виконавці пісень публіки сприйняли з великим захопленням, більшість написані самими виконавцями, вони також створили й музику. Віктор Морозов, Василь Жданкін та Андрій Панчишин — українські Джен Денвери, лавреати першого фестивалю „Червона рута“ в Чернівцях, виконали ряд пісень: „Український лев“, „Львівське пиво“, „Стрілецькі могили“, „Зруйнована Січ“, „Почаївська Божа Мати“, „Гей там на горі Січ іде“, „Коліяда“, „Слимачок“, „Оголошення“, „Яничари“, „Символіка“ та ін. З ширим українським гумором, галіцким діалектом, ряд гуморесок розказав Остап Федоришин, який також представляв виконавців. Юрій Саско виконав на фортепіано джазові імпро-

візації на гуцульські теми. Організатором концерту був ОДУМ Чикаго, головою якого Андрій Скиба привітав гостей з України та чикагську громаду. Кінцеве слово подяки від української громади за чудовий концерт висловив Олексій Коновал — громадський діяч, згадав про події в Україні, про Народний Рух України, який об'єднує всі творчі сили, щоб покращити її долю. Щоб ми тут в діаспорі мали до їх розуміння терпеливість, бо вони там, в Україні, краєди знають від нас умови праці та їх можливості. Від нас вони потребують не критики, а моральної та матеріальної допомоги. В процесі творення загальногромадське товариство сприяння Рухові, яке виділо львівський жетон й він заклавши придбати той жетон та скласти свою жертву в „Самопоміч“ на потреби Руху. Від громади одумів Катя Луппо та Олександра Косогор піднесли букет квітів кожному виконавцеві. Концерт закінчено співом гімну „Ще не вмерла Україна“. Після концерту відбулося прийняття в домі ОДУМ-у, де гості з Львова ще виконали кілька пісень. Так як чистий прихід з концерту передано „Кобзі“, вступ на прийняття в ОДУМ-і, до якого додано жертву від ОДУМ-у та Товариства Одумівських Приятелів, вручено виконавцям для потреб під час їх перебування в Чикаго.

Ол. Сергіснко

ШКІРНІ НЕДУГИ РАК ШКІРИ ВЕНЕРІЧНІ ХВОРОБИ ЗАБИГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ

ЗАСТРИКИ COLLAGEN ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК JIM BARAL, M.D.

ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ

Центр американської дерматології

(212) 247-1700

210 Central Park South New York, N.Y. (bet. 67th & 7th Ave.)

Медика приймає тільки за домовленістю. Можете знайти нас скоро в NYNEX Yellow Pages.

КУТЯ, МАК, МЕД, ГРИБИ, КАРТКИ, КАЛЕНДАРІ І ІНШЕ В АРЦІ.

HELP WANTED

ШУКАЄМО ЖІНКУ до опіки над двома дітьми у віці 18 і 5 місяців, зі знаннями української і частини англійської мов. Мешкання і харч. Платня за домовленістю. Телефонувати ввечері по 8-й годині — (201) 773-6174, Clifton, N.J.

FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛІУС НАЙГРО — директор Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2568

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

FUNERAL HOME

371 Lakeview Avenue CLIFTON, N.J. Phone: (201) 772-1880

Funeral Director Chapels available throughout the Metropolitan Area.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate
Floodmore Road Kew-Forest, New York 11414
914-676-5641

Найкращим різдвяно-святковим подарунком для вашої дружини буде

ПРОВЕСТИ РІЗДВО ХРИСТОВЕ з ріднею і приятелями

на СОЮЗІВЦІ!

Прибувайте на Союзівку і святкуйте з нами!

Від 23-го до 25-го грудня 1989 року або від 5-го до 7-го січня 1990 р.

Спеціальна оплата — 100 дол. від особи, включає: в день приїзду, перед вечерею, прийняття з сиром і вином, а на другий день, снідання і традиційна Святка Вечера. На Різдво — снідання і святковий обід з індиго або стейком.

Приймається резервація враз із депозитом по 25.00 дол. від особи.

Оплата за саму Св. Вечерю — \$15.00 від особи

На Новий Рік 31-го грудня маємо ще тільки деякі кімнати.

КРАМНИЦЯ СОЮЗІВКИ є відкрита цілий рік

Маємо великий вибір цікавих подарунків під ялинку, як і на різні okazji.

УПРАВА СОЮЗІВКИ

Найкращий дарунок

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ,

щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

Енциклопедія України в англійській мові

Том I. \$95.00
Том II. \$95.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить \$170.00 включно з пересилкою

Замовлення і нарахунок ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ (М.О.) плати

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ чехо-словацьких комуністів газета „Руде Право“ вибачилась перед всіма своїми читачами за те, що в минулому заподіяла їм багато моральної та матеріальної шкоди. „Впродовж багатьох років ми друкували багато статей, якими не можна хвалитися“, так пише в редакційній статті головний редактор „Рудого права“ Зденек Поруби, який недавно замінив на цьому пості Зденка Хоренго. В той самий час колишні редактори та працівники газети, яких на наказ згорі виклинуло з праці після приходу совєтських військ до Чехо-Словаччини 1968 року, видали свою заяву, в якій говорять, що такі перепросини є невинуватливими. Вони підкреслюють, що в газеті більше працюють ті самі люди, які в дні „Празької весни“ з наказу друкували образливі статті та болотом друкованого слова обкидали чесних людей. З цього приводу пресоє агентство АП повідомило, що за кілька днів буде призначено нових управителів для засобів масової інформації.

ПОСАДНИК НЬО ЙОРКУ Дейвід Дінкінс призначив на посаду шефа поліції міста негра ЛІ Бравна, який займав подібну посаду в Гюстоні, Техас. Л. Бравн став першим шефом поліції метрополії з іншого міста. Понад 75 відсотків поліції у Нью Йорку — білі, але тепер передбачається, що найнижчий половині поліції буде негрівського та еспаномовного походження. 52-літній Л. Бравн захистив докторат у кримінології у Говард університеті, альма матер Д. Дінкінса. Новий шеф поліції зробив свою кар'єру, очолюючи поліційні департаменти у містах з расовими проблемами.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!